

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 7C/1166/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515220131
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kerecmanová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2020:7515220131.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Evou Kerecmanovou v spore žalobcu V. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, Ždaňa zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Majerníkom, so sídlom Floriánska 16, Košice proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 1.753,23 eura titulom náhrady škody a úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.753,23 eura od 24.9.2015 do zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V časti o zaplatenie sumy 3.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a v prevyšujúcej časti žalovaného úroku z omeškania žalobu zamieta.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice - okolie (ďalej aj „súd“) 16.10.2015 domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť nahradiť mu škodu 4.753,23 eura, a to 1.753,23 eura titulom náhrady trov obhajoby v trestnom konaní a 3.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, úrok z omeškania 8,05 % ročne zo sumy 4.753,23 eura od 23.9.2015 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že voči žalovanej si uplatňuje náhradu škody spôsobenej mu pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, uznesením OR PZ v Košiciach - okolí, odbor poriadkovej polície OO PZ v Bidovciach ČVS: ORP-9/BI-KS-2013 z 19.3.2013, ktorým mu bolo vznesené obvinenie pre skutok vyšetrovateľom právne kvalifikovaný ako podvod podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko jeho trestné stíhanie skončilo postúpením veci prokuratúrou Okresnému úradu Košice - okolie, pretože nešlo o trestný čin ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. Z dôvodu vznesenia obvinenia voči jeho osobe bol nútený zvoliť si obhajcu za účelom obhajoby v trestnom konaní advokáta JUDr. Petra Majerníka, so sídlom Floriánska 16, Košice a škoda mu vznikla v dôsledku úhrady trov právneho zastúpenia obhajcovi v hore uvedenej sume. Žalobou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch 3.000,- eur skutkovo odôvodnil tým, že v obci Bidovce vlastní a prevádzkuje od roku 2012 pizzeriu a jeho manželka od roku 2009 lekárne. Nakoľko ide o malú obec na východe Slovenska, každý o každom všetko vie a nič sa neutají. Tak sa obyvatelia obce dozvedeli o prebiehajúcom trestnom stíhaní jeho osoby, ktoré trvalo štrnásť mesiacov. Počas tejto doby bol vystavený nejednej zvedavej otázke obyvateľov o prebiehajúcom konaní, rovnako jeho manželka, ktorú neustále dotazovali klienti lekárne. Prebiehajúce konanie nepríjemne zasiahlo aj do jeho manželského života, keď manželka sa na neho hnevávala, že prebiehajúce konanie vrhá zlý tieň nielen na neho, ale aj na ňu, a v celej dedine ich ohovárajú. Viac ako rok po právoplatnom skončení veci, ktorým sa preukázala jeho nevina, sa stretáva s posmešnými narážkami obyvateľov, či sa mu dobre pečie na cudzej peci a pod. Ľudia sa od neho

odvrátili, nepodarilo sa mu obnoviť predošlé vzťahy, v ľuďoch zostal pocit, že je podvodník. Z toho dôvodu samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Právne žalobu odôvodnil ust. § 5 ods. 1, § 18 ods. 1 a ods. 3, § 17 ods. 1 až ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Na preukázanie tvrdených skutočností predložil súdu listinné dôkazy, a to uznesenie OR PZ v Košiciach - okolí, odbor poriadkovej polície OO PZ Bidovce z 19.3.2013 ČVS: ORP-9/BI-KS-2013 o vznesení obvinenia, uznesenie Okresnej prokuratúry Košice - okolie z 24.4.2013 sp. zn. 2Pv 64/13-5, upovedomenie prokuratúry o podaní obžaloby z 11.7.2013, uznesenie Okresného súdu Košice - okolie z 25.9.2013 sp. zn. 4T 26/2013-58, uznesenie Okresnej prokuratúry Košice - okolie z 24.4.2014 sp. zn. 2Pv 64/2013-8806-22 o postúpení veci, vyúčtovanie trov právneho zastúpenia advokátom JUDr. Petrom Majerníkom z 20.2.2015, faktúru č. 20150020 z 19.3.2015, príjmový pokladničný doklad č. PP 20150005 z 19.3.2015, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím z 19.3.2015, postúpenia žiadosti z 30.3.2015, 24.4.2015 a 30.4.2015 medzi MS SR a GP SR a navrhol vykonať dokazovanie svojim výsluchom.

2. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe uviedla, že nárok uplatnený žalobou neuznáva a navrhuje žalobu zamietnuť. Ku dňu vznesenia obvinenia aktuálny dôkazný stav nasvedčoval dôvodnosti rozhodnutia o vznesení obvinenia a rovnako boli zákonné dôvody na rozhodnutie prokurátora o zamietnutí sťažnosti obvineného proti tomuto uzneseniu. Potom čo bola na žalobcu ako obvineného podaná obžaloba, súd túto odmietol a vec vrátil prokurátorovi na došetrenie s tým, že orgány činné v trestnom konaní sú povinné vykonať ďalšie dokazovanie tak, aby bolo možné vyvodiť záver o reálnosti zmluvného vzťahu medzi obvineným a poškodeným ohľadom výšky spôsobenej škody, ktorá je znakom skutkovej podstaty žalovaného trestného činu a je nevyhnutná k posúdeniu otázky viny obvineného. Pokiaľ prokurátor postúpil trestné stíhanie Okresnému úradu Košice - okolie učinil tak z dôvodu, že z vyčíslenia škody znalcom vyplynulo, že konaním žalobcu ako obvineného sa nenaplnila materiálna stránka prečinu lebo škoda nedosiahla minimálnu hranicu 266,- eur ale mohla byť naplnená materiálna stránka priestupku. Voči postúpeniu veci žalobca sťažnosť nepodal. S poukazom na uvedené má za to, že zo strany orgánov prokuratúry, nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, ktorý by mal zakladať nárok na náhradu škody. Poukázala na to, že uznesenie o vznesení obvinenia nemožno v danom prípade automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa z rôznych dôvodov nepotvrdila. Poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 163/2013 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 201/2007 z 30.7.2008. K uplatňovanej škode poznamenala, že musí byť nielen zaplatená t. j. musí dôjsť k zmenšeniu majetku, ale s poukazom na ust. § 18 zákona č. 514/2003 Z. z. trovy musia byť aj účelne vynaložené, a je otázna dôvodnosť preplácania trov obhajoby vtedy, keď sa nejedná o prípady nutnej obhajoby. Rovnako tak nemajetkovú ujmu a okolnosti ju podmieňujúce nestačí len tvrdiť, ale musia byť aj v konaní preukázané, najmä s prihliadnutím na § 17 ods. 3 citovaného zákona a nie je možné odvolávať sa vo všeobecnosti na objektívnu spôsobilosť trestného stíhania spôsobiť ujmu.

3. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovanej uviedol, že uznesenie o vznesení obvinenia možno považovať za nezákonné rozhodnutie vzhľadom na skutočnosť, že žalobca trestný čin nespáchal a vec bola právoplatne postúpená na priestupkové konanie. Uviedol, že postúpenie veci inému orgánu má rovnaké dôsledky ako zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Poukázal na nález Ústavného súdu SR II ÚS 25/2011-33, nález Ústavného súdu ČR zo 17.6.2008 sp. zn. II ÚS 590/08 a z 28.8.2007 sp. zn. IV ÚS 642/05 a na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.8.2010 sp. zn. 4MCdo 15/2009. K otázke účelnosti trov obhajoby uviedol, že nie je možné stotožniť sa s názorom žalovanej, že trovy obhajoby nie sú účelné, pokiaľ sa nejedná o prípad povinnej obhajoby. Takéto chápanie zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie popiera samotný inštitút náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., o neúčelnosti trov obhajoby by bolo možné uvažovať jedine v prípade, ak by trovy obhajoby boli vynaložené v rozpore s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. Je nepochybné, že v danom prípade bola účasť obhajcu nevyhnutná. Vďaka práci obhajoby, ktorá poukazovala na nezákonný postup povereného príslušníka policajného zboru, bola odmietnutá obžaloba a vec vrátená súdom do prípravného konania. Napriek tomu, že obhajoba na zásadné nedostatky trestného stíhania v prípravnom konaní opakovane poukazovala, naposledy vo vyjadrení k výsledkom vyšetrovania, prokurátor ako garant zákonnosti prípravného konania tieto námietky obhajoby odignoroval a vôbec sa im nevenoval. Dôvodom nezákonného rozhodnutia bol laxný a nedôsledný prístup prokuratúry k vedeniu vyšetrovania, ktorá namiesto toho, aby po začatí trestného stíhania dôsledne vyhodnotila výšku škody a vykonala ďalšie dôkazy svedčiace o naplnení znakov skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu,

postupovala v rozpore s § 206 Trestného poriadku a obvinenie vzniesla žalobcovi predčasne. Aj v ďalšom vyšetrowaní postupovala prokuratúra v rozpore so zásadnými zásadami trestného konania, keď dôsledne nevykonala všetky nevyhnutné dôkazy a obžalobu vzniesla predčasne, napriek dôvodným námietkam obhajoby. Pokiaľ by prokuratúra konala vo veci dôsledne a predovšetkým zákonne, k uzneseniu o vznesení obvinenia by nikdy nedošlo. Neustálenie výšky škody ako jedného zo základných znakov skutkovej podstaty trestného činu je tak závažným pochybením na strane prokuratúry, za ktoré nemôže byť obvinený zodpovedný, toľž nie v majetkovej sfére. Žiadal, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Na preukázanie tvrdných skutočností predložil súdu vyjadrenie obvineného k výsledkom vyšetrowania z 20.6.2013.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktoré sú obsahom spisu a zistil tento skutkový stav:

5. Žalobcovi bolo vznesené obvinenie pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona uznesením povereného policajta Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice - okolie, odbor poriadkovej polície, Obvodného oddelenia Policajného zboru Bidovce z 19.3.2013 ČVS: ORP-9/BI-KS-2013 na tom skutkovom základe, že koncom mesiaca máj 2012 zobral od V. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. Č.. XX, okres Košice - okolie čelo pece na výrobu pizze s tým, že mu za uvedené zariadenie zaplatí sumu 300,- eur, čo sa však nestalo a za uvedenú pec nezaplatil, čím tak spôsobil V. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. Č.. XX, okres Košice - okolie škodu vo výške 300,- eur (citované uznesenie o vznesení obvinenia).

6. Žalobca podal voči citovanému uzneseniu 2.4.2013 sťažnosť, ktorá bola ako nedôvodná zamietnutá uznesením prokuratúra Okresnej prokuratúry Košice - okolie z 24.4.2013 sp. zn. 2Pv 64/13-5 (citované uznesenie o zamietnutí sťažnosti).

7. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice - okolie podal na žalobcu 11.7.2013 obžalobu Okresnému súdu Košice - okolie pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, ktorá bola súdu doručená 16.7.2013 (upovedomenie Okresnej prokuratúry Košice - okolie o podaní obžaloby z 11.7.2013, uznesenie Okresného súdu Košice - okolie z 25.9.2013 sp. zn. 4T 26/2013-58).

8. Okresný súd Košice - okolie uznesením z 25.9.2013 sp. zn. 4T 26/2013-58 odmietol obžalobu a vrátil prokurátorovi trestnú vec, pretože boli zistené závažné procesné chyby orgánov činných v trestnom konaní, ktoré zásadne sponchyňujú dôvodnosť postavenia obvineného pred súd, nakoľko z výsledkov dokazovania v prípravnom konaní vyplýva len to, že medzi obvineným V. G. a poškodeným V. A. je sporné, či došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, doposiaľ nebol stotožnený predmet kúpnej zmluvy - čelo pece. Orgán činný v trestnom konaní nepreveroval obranu obvineného, ktorý tvrdil, že v čase keď si mal údajne zobrat' čelo pece, bola pec v pizzerii už postavená a napojená na komín, a preto čelo pece nepotreboval. Poukázal na to, že doposiaľ nič nebolo zisťované k subjektívnej stránke trestného činu teda orgány činné v trestnom konaní sa nezaoberali otázkou podvodného úmyslu obvineného v dobe keď mal údajne uzavrieť dohodu o kúpe čela, pričom samotné neuhradenie dlhu, nie je ani nikdy nebolo trestným činom, a uložil okrem iného orgánom činným v trestnom konaní vykonať dokazovanie aj ohľadom výšky spôsobenej škody a ohodnotiť čelo pece znalcom ku dňu, kedy došlo k jeho prevzatiu obvineným (citované uznesenie Okresného súdu Košice - okolie).

9. Okresná prokuratúra Košice - okolie uznesením z 24.4.2014 sp. zn. 2Pv 64/2013-8806-22 postúpila trestnú vec Okresnému úradu Košice - okolie, Hroncova 13, Košice s odôvodnením, že vo veci nejde o trestný čin ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom, alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní, pričom svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že poverený príslušník vykonal vo veci skrátené vyšetrowanie, zistil, že skutok sa stal, avšak znaleckým posudkom z odboru strojárstvo odhad hodnoty strojových zariadení bola stanovená hodnota neuhradeného použitého výrobku - čela pizza pece k 30.5.2012 na sumu 152,93 eura a výška škody ku dňu, kedy došlo k prevzatiu veci obvineným t. j. k 30.5.2012 bola stanovená na 64,99 eur teda konaním obvineného sa nenaplnila materiálna stránka prečinu, lebo škoda nedosiahla minimálnu hranicu 266,- eur (citované uznesenie Okresnej prokuratúry Košice - okolie).

10. Z vyúčtovania trov právneho zastúpenia žalovanému advokátom JUDr. Petrom Majerníkom z 20.2.2015 súd zistil, že obhajoba žalobcu vo veci prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona spočívala vo vykonaní nasledovných úkonov právnej služby:

2.4.2013 prevzatie a príprava obhajoby 65,08 eura

2.4.2013 sťažnosť 65,08 eura

6.5.2013 porada v advokátskej kancelárii 43,39 eura

6.5.2013 účasť na výsluchu obvineného 15:00 - 15:55 65,08 eura

30.5.2013 porada v advokátskej kancelárii 21,69 eura

30.5.2013 návrh na doplnenie dokazovania a vyjadrenie vo veci 65,08 eura

19.6.2013 porada v advokátskej kancelárii 43,39 eura

20.6.2013 preštudovanie vyšetrovacieho spisu 9:00 - 9:20 65,08 eura

20.6.2013 vyjadrenie obvineného 65,08 eura

29.11.2013 porada v advokátskej kancelárii 19,32 eura

2.12.2013 účasť na výsluchu svedka (X.) 57,95 eura

3.12.2013 účasť na výsluchu svedka (X.) a poškodeného (A.) 7:55 - 9:50 57,95 eura

19.12.2013 porada v advokátskej kancelárii 38,63 eura

19.12.2013 účasť na konfrontácii 14:20 - 15:55 57,95 eura

13.2.2014 porada v advokátskej kancelárii 40,07 eura

14.2.2014 účasť na výsluchu svedka (ST.) 9:00 - 9:40 60,11 eura

7.4.2014 porada v advokátskej kancelárii 20,04 eura

9.4.2014 preštudovanie vyšetrovacieho spisu 60,11 eura

- odmena advokáta spolu (bez režijných paušálov) 911,08 eura

14 x režijný paušál 7,81 eura (za úkony vykonané od 1.1.2013 do 31.12.2013) 109,34 eura

4 x režijný paušál 8,04 eura (za úkony vykonané od 1.1.2014 do 31.12.2014) 32,16 eura

- odmena advokáta a režijné paušály spolu 1052,58 eura

- náhrada cestovného Košice - Bidovce a späť v dňoch 6.5.2013, 20.6.2013, 2.12.2013, 3.12.2013, 19.12.2013 a 9.4.2014 a Košice - Pezinok a späť dňa 14.2.2014 spolu v sume 304,79 eura

- náhrada za stratu času za hore uvedené cesty spolu v sume 395,86 eura,

t.j. spolu trovy obhajoby 1.753,23 eura.

11. Z faktúry č. 20150020 vystavenej 19.3.2015 advokátom JUDr. Petrom Majerníkom, Floriánska 16, Košice súd zistil, že advokát fakturoval žalobcovi za právne služby obhajoby v trestnom konaní vedenom pred Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Košice - okolie, Obvodným oddelením Bidovce ČVS: ORP-9/BI-KS-2013 sumu 1.753,23 eura. Faktúra nadobudla splatnosť 2.4.2015.

12. Z príjmového pokladničného dokladu č. PP 2015005 z 19.3.2015 bolo zistené, že advokát JUDr. Peter Majerník prijal od žalobcu titulom úhrady faktúry č. 20150020 sumu 1.753,23 eura.

13. Žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a vyplatenie sumy 1.753,23 eura titulom náhrady trov právneho zastúpenia obhajcom v trestnom konaní a sumy 3.000,- eur titulom nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím listom z 19.3.2015, ktorý bol Generálnej prokuratúre SR doručený 23.3.2015 (žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z 19.3.2015, postúpenie žiadosti Generálnou prokuratúrou SR Ministerstvu spravodlivosti SR z 30.3.2015).

14. Generálna prokuratúra SR listami z 30.3.2015 a 30.4.2015 opakovane postúpila žiadosť žalobcu o prerokovanie nároku na náhradu škody Ministerstvu spravodlivosti SR ako príslušnému orgánu.

15. Ministerstvo spravodlivosti SR listom z 24.4.2015 vrátilo žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnej prokuratúre SR (list Ministerstva spravodlivosti SR z 24.4.2015).

16. Z výpovede žalobcu bolo zistené, že trestné stíhanie prežíval ťažko. Bolo to jeho prvé trestné stíhanie. Priestupkové konanie už mal, ale trestne stíhaný dovedy nebol. Až advokát mu vysvetlil, aké to môže mať pre neho následky v súvislosti s tým, že je členom lesnej stráže, kde nosí zbraň. Spadol mu obrat v pizzerii, mal problémy so zamestnancami, musel obmedziť otváraciu dobu a následne pizzeriu zatvoril. Najhoršie to bolo s manželkou a synom v súvislosti s ich výsluchom na súde. Čo sa týka manželky problém nebol v tom, či mu verí alebo neverí, problém bol v tom, že mala za to, že vec mal vyriešiť iným spôsobom tak, aby ju ničím nezaťažoval. Manželka ako aj syn ťažko znášali to, že

museli ísť vypovedať na súd. Čo sa týka správania ľudí v Bidovciach, nikto mu do očí nič nepovedal, ale cítil to na ich správaní, napr. keď pomáhal manželke v lekárni, nepozerali sa na neho, komunikovali len s manželkou. V. A. ho provokoval. Báľ sa ako zareaguje na jeho provokácie. Stávalo sa že A. zaparkoval v Bidovciach na parkovisku pred lekárnou jeho manželky svoj Mercedes cez štyri parkovacie miesta, všetkým vysvetľoval, ako mu on ukradol pizza pec, hovoril to aj ľuďom v lekárni. Jeho zamestnankyne v pizzerii boli mladé dievčatá, báľi sa pracovať, pretože V. A. chodil aj do pizzerie, fotil si pec, vysvetľoval im, rozprával. Policajti, ktorí dovtedy brali od neho pizzu, si túto kupovať prestali. Keď policajt zastavil jeho syna, pýtal sa ho, či sa už otec vyrovnal s A.. A. po ňom vytruboval autom, keď ho videl. Celé to však bolo o tom, že A. chcel od neho výpalné, nič iné, chcel aby od neho kupoval drahý alkohol a v pizzerii ho predával, s čím on nesúhlasil. Manželke to poškodilo meno, doma plakala, pýtala sa, prečo nezaplatil A. tých 300,- eur a mali by pokoj, rovnako reagoval aj syn.

17. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení rozhodnom pre právne posúdenie vecí účinnom od 1.1.2013 do 28.2.2019 (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z.z.“ alebo „citovaný zákon“), tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

18. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

19. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.

20. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

21. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

22. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

23. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. právo podľa ods. 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

24. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

25. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť, do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde, môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

26. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

27. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

28. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

29. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilným trestným činom podľa osobitného predpisu.

30. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie, a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

31. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určuje ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

32. Žalobca sa podanou žalobou domáha náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, uznesením o vznesení obvinenia, a následne vedeným trestným stíhaním, ktoré skončilo rozhodnutím prokuratúry o postúpení veci okresnému úradu, pretože vo veci nešlo o trestný čin ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom, teda ktoré skončilo inak než právoplatným odsúdením. O predbežné prerokovanie žalobou uplatneného nároku požiadal Generálnu prokuratúru SR, ktorá jeho žiadosť opakovane postúpila Ministerstvu spravodlivosti SR, a v dôsledku ich kompetenčného sporu predmetný nárok žalobcu ani jedným z týchto orgánov nebol predbežne prerokovaný.

33. Vykonaným dokazovaním mal súd hore uvedenými rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní preukázať, že žalobcovi bolo uznesením povereného policajta OR PZ Košice - okolie, OO PZ Bidovce z 19.3.2013 ČVS: ORP-9/DI-KS-2013 vznesené obvinenie pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, voči ktorému žalobca podal 2.4.2013 sťažnosť, ktorá bola zamietnutá uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice - okolie z 24.4.2013 sp. zn. 2Pv 64/13-5. Následne bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Košice - okolie podaná na Okresnom súde Košice - okolie 16.7.2013 obžaloba na žalobcu pre podozrenie zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, ktorú Okresný súd Košice - okolie uznesením z 25.9.2013 sp. zn. 4T 26/2013-58 odmietol a trestnú vec vrátil prokurátorovi pre zistené závažné procesné chyby. Následne bola trestná vec uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice - okolie z 24.4.2014 postúpená Okresnému úradu Košice - okolie, Hroncova 13, Košice, pretože nešlo o trestný čin ale skutok, ktorý by mohol byť priestupkom, iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní. Dotazom na Okresný úrad Košice- okolie súd zistil, že ohľadom predmetného skutku voči žalobcovi priestupkové konanie vedené nebolo.

34. Podľa ustálenej judikatúry z hľadiska uplatnenia práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 6 ods. 1 prvá veta zákona č. 514/2003 Z. z. má rozhodnutie súdu o postúpení veci podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku inému orgánu, ktorý prejednáva priestupky, rovnaké dôsledky ako zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom (rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 54/2011, 4Cdo 183/2009). Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá

objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

35. Predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu (nemajetkovú ujmu) spôsobenú nezákonným rozhodnutím sú: 1. právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda (nemajetková ujma) spôsobená, bolo právoplatne zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom (§ 6 ods. 1 citovaného zákona); 2. poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov (alebo sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré sa jeho podanie nevyžaduje), okrem prípadu, že škoda (nemajetková ujma) bola spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť a nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku; 3. vznik škody (nemajetkovej ujmy); 4. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou (nemajetkovou ujmu).

36. V prejednávanej veci je treba považovať uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi pre prečin podvodu podľa § 229 ods. 1 Trestného zákona za nezákonné rozhodnutie, keďže obvinenie bolo žalobcovi vznesené napriek tomu, že orgán činný v trestnom konaní nevykonal dokazovanie ohľadom výšky spôsobenej škody, ktorá je znakom skutkovej podstaty zločinu podvodu, a až po podaní obžaloby, na pokyn súdu, orgány činné v trestnom konaní zisťovali výšku škody znalcom, pričom zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že konaním žalobcu sa nenaplnila materiálna stránka prečinu, lebo škoda nedosiahla minimálnu hranicu 266,- eur, v dôsledku čoho prokurátor postúpil vec okresnému úradu. Voči uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca podal sťažnosť. Táto však bola prokurátorom okresnej prokuratúry zamietnutá.

37. Žalobca preukázal, že v trestnom konaní, ktoré bolo vyvolané uznesením o vznesení obvinenia bol zastúpený advokátom, preukázal, že išlo o účelne vynaložené trovy obhajoby ako aj skutočnosť, že trovy vo výške 1.753,23 eura uhradil obhajcovi advokátovi JUDr. Petrovi Majerníkovi 19.3.2015, preto súd podľa vyššie citovaného ust. § 18 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu škody vo výške uplatnených trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, tak ako je uvedené vo vyúčtovaní trov zhora v sume 1.753,23 eura. Skutočnosť, že nešlo o prípad nutnej obhajoby je irelevantná, nakoľko každý má právo zvoliť si zástupcu na zastupovanie v konaní a z priebehu a výsledku trestného konania je zrejmé, že išlo o účelne vynaložené trovy.

38. Čo sa týka žalobcom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch 3.000,- eur, na ktorú je potrebné hľadieť ako na súčasť širšie chápaného pojmu škoda, žalobca v konaní neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že vznesením obvinenia za zločin podvodu a následným vedením trestného stíhania mu vznikla ujma, či už v súkromnom živote, cti, spoločenskom postavení a uplatnení alebo psychická záťaž, ktorá by odôvodňovala priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pokiaľ žalobca uviedol, že bol nútený obmedziť prevádzku a následne zavrieť pizzeriu, v konaní nepreukázal, že sa tak stalo v príčinnej súvislosti s jeho trestným stíhaním za prečin podvodu. Nepreukázal ani následky trestného stíhania v súkromnom, spoločenskom, pracovnom živote resp. inom postavení odôvodňujúce priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Skutočnosti, ktoré uviedol žalobca vo svojej výpovedi týkajúce sa správania V. A. k nemu, jeho manželke, zamestnancom pizzerie, by mohli odôvodňovať náhradu nemajetkovej ujmy voči menovanému, nejde však o príčinnú súvislosť s nezákonným trestným stíhaním. Z uvedeného dôvodu súd žalobu v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietol ako nedôvodnú.

39. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

40. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.).

41. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení (od 1.2.2013 doposiaľ), výška úrokov z omeškania je o päť

percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

42. Štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. Márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu (§ 489 Občianskeho zákonníka) dostáva do omeškania, a tak najneskôr od nasledujúceho dňa po uplynutí šesťmesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania. Ak štát oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, lehota omeškania mu plynie podľa vyššie citovaného ust. § 16 ods. 4 posledná veta zákona č. 514/2003 Z. z. dňom tohto oznámenia. Žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR konajúcu v mene štátu o predbežné prerokovanie nároku listom z 19.3.2015, ktorý bol Generálnej prokuratúre SR doručený 23.3.2015. Zrejme z dôvodu kompetenčného sporu Generálna prokuratúra SR ani Ministerstvo spravodlivosti SR nárok žalobcu na náhradu škody predbežne neprerokovali. Šesťmesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku uplynula 23.9.2015 (streda) a dňom nasledujúcim sa žalovaná dostala do omeškania s plnením. Preto súd podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne z priznanej náhrady škody 1.753,23 eura od 24.9.2015 do zaplatenia, tak ako je uvedené vo výroku I. rozsudku. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu teda k 24.9.2015 bola 0,05 % a úrok z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyšší.

43. V časti o zaplatenie úroku z omeškania zo žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy a v časti prevyšujúcej 5,05 % ročne súd zamietol žalobu ako nedôvodnú.

44. Podľa § 232 ods. 3 druhá veta CSP súd na žiadosť žalovanej, odôvodnenú administratívnym postupom pri plnení, určil žalovanej na splnenie v rozsudku uloženej povinnosti lehotu 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

45. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

46. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci vo výške 4.753,23 eura; sumy 1.753,23 eura titulom náhrady trov, ktoré vynaložil v trestnom konaní, a sumy 3.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vo veci mal čiastočný úspech, keď súd vyhovel žalobe v časti náhrady škody titulom náhrady trov obhajoby v trestnom konaní a zamietol jeho žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy v celej uplatnenej výške predstavuje procesný neúspech žalobcu v spore. Preto súd pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ust. § 255 ods. 2 CSP a rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, tak ako je uvedené vo výroku III. rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice - okolie písomne v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a spisovej značky konania (§ 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/ (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť a odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364, 365 ods. 3 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodol vylúčený sudca alebo neprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (365 ods. 2 CSP).

Žalovaná sa po vyhlásení rozsudku vzdala odvolania voči všetkým jeho výrokom.

Ak sa strana oprávnená podať odvolanie voči rozsudku odvolania účinne vzdala, odvolanie nemôže neskôr účinne podať.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.